

**НАРЪЧНИК ЗА ОКАЗВАНЕ
НА ПЪРВА ПОМОЩ
НА БЕДСТВАЩИ ДИВИ ЖИВОТНИ**

Настоящия наръчник е издаден от Федерация на природозащитни сдружения “ Зелени Балкани”. Тъй като птиците са най-потърпевши от човешката дейност, в този наръчник ще бъде отделено повече внимание на тях.

Всички посочени по – долу мерки целят стабилизирането на пострадалите пациенти, докато те пристигнат и бъдат прегледани от специалистите на Центъра за рехабилитация и размножаване на редки видове (ЦРРРВ).

Изнесената в наръчника информация не е лечение, а първа помощ. Тя е първото и най – важно звено в рехабилитацията на дивите животни. Приложена грамотно, първата помощ значително улеснява по – нататък работата на специалистите при лечението на бедстващото животно и благоприятства за успешния му завършек.

Изданието е предназначено за служители на МОСВ, РИОСВ, МЗГ, РУГ, ДД, ветеринарни лекари и др. Надеяваме се наръчникът да бъде полезен и да се използва от всеки, който е свързан към съдбата на дивата фауна на България и иска да допринесе за спасяването на пострадалите диви животни.

Центъра за рехабилитация и размножаване на редки видове работи съгласно Закона за биологичното разнообразие на Република България, правилника за дейността на спасителните центрове, вътрешния правилник за дейността на Центъра и международната конвенция CITES,. Закона за биологичното разнообразие урежда отношенията между държавата, общините, юридическите и физическите лица по опазването и устойчивото ползване на биологичното разнообразие в Република България.

Конвенция CITES е международно споразумение за опазване на дивата природа, което има за цел да предотврати изчезването на видове в резултат на търговия. Всяка година милиони растения и животни се отнемат от природата, за да задоволят любителското търсене. Обект на търговски интерес са както живи екземпляри, така и изделия и продукти от тях. В тази връзка чрез заповед на Министъра на околната среда и водите Центъра за рехабилитация и размножаване на редки видове е спасителен център, който осигурява материална база за конфискувани видове.

► СЪДЪРЖАНИЕ

1. Кратко представяне на Центъра за рехабилитация и размножаване на редки видове.
2. Как да постъпим, когато намерим бедстващо диво животно?
3. Кратка анатомия на птиците
4. Необходими медикаменти и консумативи за оказване на първа помощ
5. Схема на провеждане на първа помощ
 - Анамнеза
 - Презлед
6. Оказване на първа помощ
7. Първична обработка на рани
8. Налагане на превръзки
9. Временно настаниване на пациента.
10. Транспортиране на пациента до ЦРРРВ
11. Съпътстващи документи и информация
12. Мерки за безопасност
13. Приложения
14. Литература.

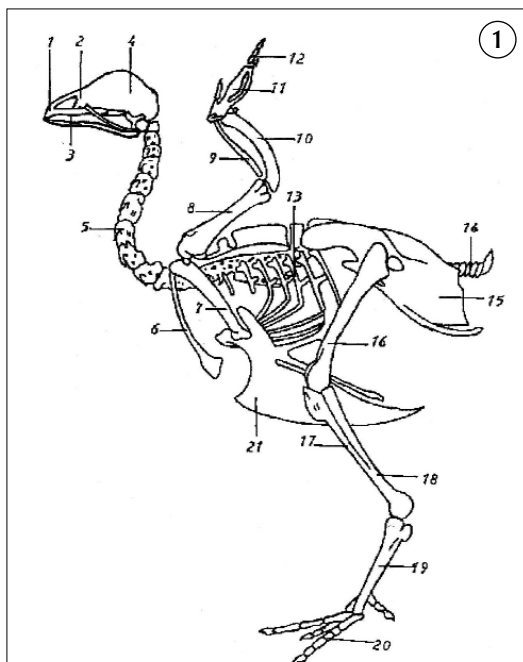
► КАК ДА ПОСТЪПИМ ПРИ НАМИРАНЕ НА БЕДСТВАЩО ДИВО ЖИВОТНО?

1. Свържете се екипа на Центъра за рехабилитация и размножаване на редки видове (ЦРРРВ) на телефон: 042/607741, 042/622401 или на мобилни 0886570053, 0886570052, или с някой от нашите офиси (телефоните ще намерите на гърба на брошурата). Нашите специалисти ще Ви консултират, за по-нататъшни действия.
2. Необходимо е веднага да уведомите Регионалната инспекция по околна среда и води (РИОСВ), на територията на която се намирате.
3. В Центъра за рехабилитация постъпват само диви животни, не ловни обекти, от защитените по Закона за биологично разнообразие видове, включени в приложение 3 на същия.

► АНАТОМИЯ НА ПТИЦИТЕ ОБЩИ ДАННИ

I. Скелетна система

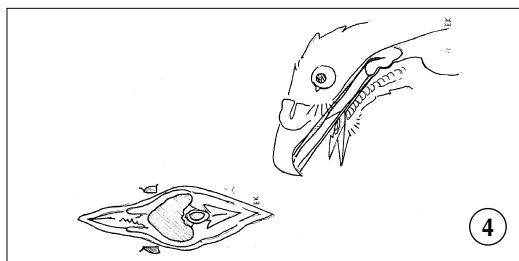
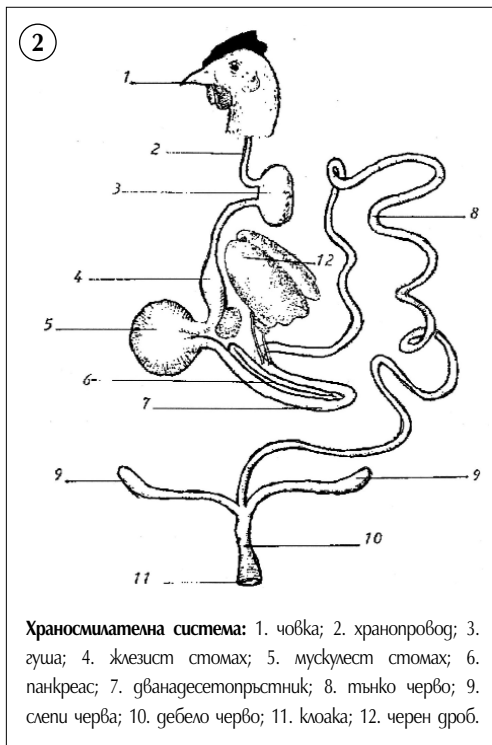
За намаляване теглото на костите допринася фината архитектура, пневматизация, както и сливането и изчезването на някои кости. При по-младите птици костите са изпълнени с костен мозък. Степента на пневматизация /навлизане на въздух в костите/ зависи от летателната способност на птиците и големината на тялото им. В по-силна степен е пневматизацията на костите при добрите летци. Силно напреднала пневматизация имат костите на лебеда, пеликана, а при някои диви птици са пневматизирани дори всички кости на крайниците. При бегачите /щрауса/ и птиците с ограничени летателни способности костите са със слаба пневматизация. Дребните птици /повечето пойки птички/ въпреки, че са добри летци имат най-много непневматизирани, но сравнително по-масивни и здрави кости като необходимост от извършване на усилена мускулна работа.

Костна система: 1. резцова кост; 2. максила; 3. мандибула; 4. черепни кости; 5. шиен прешлен; 6. ключица; 7. коракоидна кост; 8. раменна кост; 9. лъчева кост; 10. лакътна кост; 11. метакарпални кости; 12. пръсти на горния крайник – крилото; 13. ребро; 14. опашен прешлен; 15. тазови кости; 16. бедрена кост; 17. малък пищял; 18. голям пищял; 19. метатарзални кости; 20. пръсти на долния крайник – крака; 21. гърдна кост.

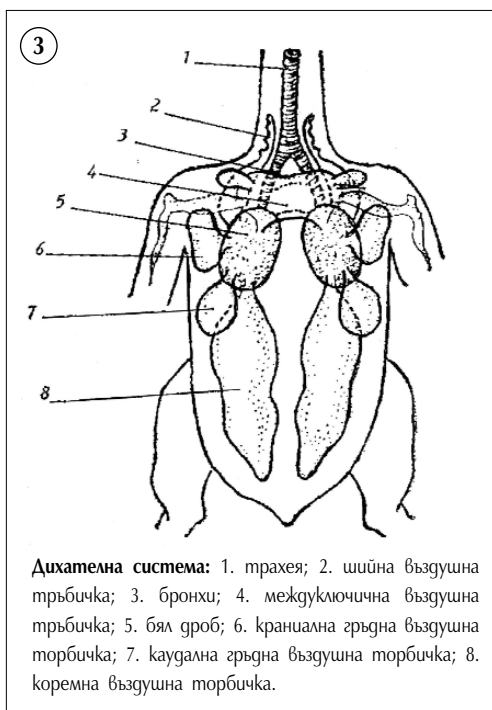
II. Храносмилателна система

1. Уста, в която е разположен езика. Назад от езика се намира овална цепнатица - входа на ларинкса, който е началото на дихателната система.
2. Хранопровод, който е разположен зад ларинкса/ тук трябва да се внимава при поставянето на сонда/
3. Гуша - разширение на хранопровода, преди навлизането му в телесната кухина
4. Стомах – жлезист и мускулист
5. Черва – тънки и дебели
6. Клоака, която е краят на храносмилателната система. За разлика от бозайниците при птиците храносмилателната, пикочната и половата системи завършват на едно и също място – клоаката
7. Черен гроб
8. Панкреас /задстомашна жлеза, разположена в началото на тънките черва/

III. Дихателна система

1. Носна кухина
2. Ларинкс - разположен назад от езика
3. Трахея
4. Сиринкс – намира се на края на трахеята, където тя се разделя на две и има изключително гласови функции. Той липсва при птиците, които не издават звук /църкел, ням лебед/
5. Бял гроб, който при птиците е сравнително малък по обем.
6. Въздушни торби, които дават странични разширения и пневматизират костите като навлизат в празнините им на мястото на костния мозък.

Освен това въздушните торби се разполагат в телесната кухина, която при птиците за разлика от бозайниците не е разделена на две, като изпълват пространствата между вътрешните органи и ги обграждат със съдържащия се в тях въздух. Различават се 4 чифтни и 1 нечифтна въздушни торби. Освен това при пеликана и лебеда има и подкожни въздушни торби, които обвиват цялото тяло. Функционалното значение на въздушните торби е твърде разнообразно. Те не участват пряко в газовия обмен, тъй като в стените им се намира слабо развита капилярна мрежа и кръвоносни съдове. Те играят важна роля при дишането, като подобряват газообмена в белите дробове на птиците, особено при полет. Въздух богат на кислород постъпва не само при вдишване, но и при издишване като във втория случай той навлиза в белите дробове чрез въздушните торби.

Изпълването на въздушните торби с въздух и пневматизирането на повечето кости намаляват относителното тегло на птиците, а неравномерното им изпълване оказва голямо влияние за изместване на тежестта и поддържане равновесието при летене/имат аеростатично значение/. При водоплаващите птици въздушните торби, чрез намаляването на теглото помагат за задържането им над водата. Чрез подобряване на газообмена в белите дробове дават възможност за по-дълго престояване на птиците под водата.

Външните въздушни торби оказват влияние и върху регулацията на телесната температура като вентилационна система, предпазваща тялото на птиците от прегряване.

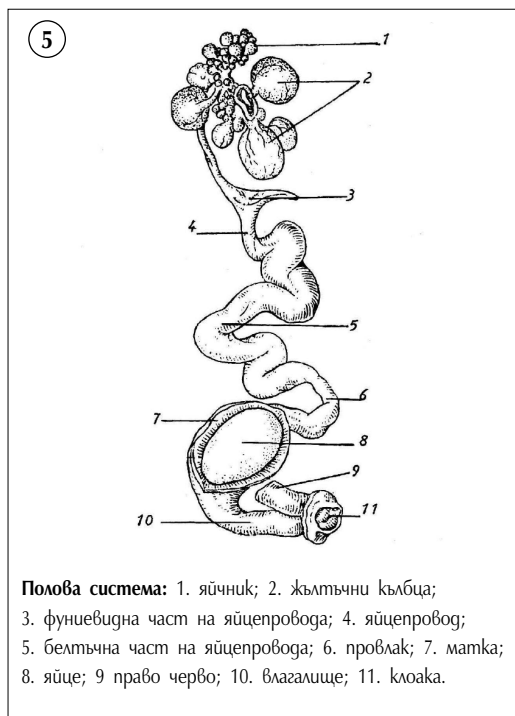
VI. Пикочно - полова система

1. Пикочни органи – (Бъбреци – 2 броя и Пикочопровод)

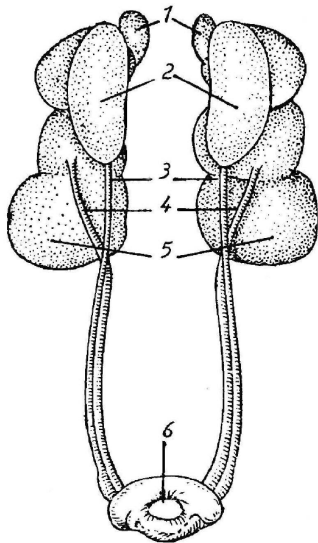
Урината на птиците е гъста и бяла на цвят, поради съдържащите се в нея пикочна киселина и соли.

2. Полови органи

- Мъжки полови органи: семенници (разположени пред бъбреците); семенпровод; мъжки полов орган – phallus (той се среща при патицата, гъската и щрауса като при него има и кост)
- Женски полови органи – яйчник (развит е и функционира само левия яйчник); яйцепровод (в началната част на яйцепровода се извършва оплождането на яйцеклетката. По-нататък се оформя яйцето като последните 18-22 часа в матката се образува черупката и пигмента)

6

Пикочно – полова система: 1. надбъбречни жлези;
2. семенници; 3. семепроводи; 4. пикочопроводи;
5. бъбреци; 6. клоака.

► РЕНТГЕНОВА АНАТОМИЯ

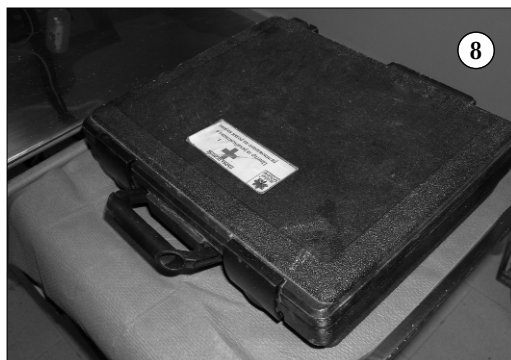

За своевременното и адекватно оказване на първа помощ на бедстващо животно са необходими някои основни медикаменти и консумативи, които нататък ще наричаме “Комплект за първа помощ”.

Самият комплект се състои от няколко много важни компонента, които в същото време са лесни за набавяне и на достъпна цена. За по – голямо удобство може да съхранявате комплекта за първа помощ в малък куфар, чанта, кутия или друго удобно за транспортиране средство.

За ефективната Ви намеса, е добре в комплекта винаги да има:

1. Бинт (нормален или еластичен).
2. Марли (стерилни).
3. Памук.
4. Санпласт.
5. 10 ml или 20 ml спринцовки.
6. Сонда за даване на разтвори през устата.
7. Летви за шини (дървени или пластмасови) с различна големина.
8. Риванолов разтвор 1% или кислородна вода 3%.
9. Риванолов или антибиотичен унгвент (крем, паста).
10. Есмархов бинт (парче ластик, половин метър) за спиране на обилно кръвотечение.
11. Флакон ЕКТОМИН (или продукт с различно търговско наименование, със активна субстанция ЦИПЕРМЕТРИН).
12. Опаковка ТАПИЛАН С.
13. Банка NaCl 0,9%.
14. Чифт дебели ръкавици (гумирани или брезентови).
15. Чифт предпазни очила.
16. Няколко чифта ръкавици за еднократна употреба.
17. Защитна маска за лицето.

8

9

Количеството на горе посочените медикаменти и консумативи определяте сами, като изхождате от Вашия опит, колко пациента средно на година минават през Вас.

Препоръчително е също така да притежавате и комплект кашони с различни големина, за временно настаняване на пациенти и за транспортирането им до ЦРПРВ (в приложенията ще намерите таблица с приблизителните размери на необходимите Ви кашони) , както и няколко стари вестници за подлагане на гъното на кутиите. Предложеният от нас комплект за първа помощ включва само най – необходимите неща. Присъствието им в комплекта не е задължително, но е препоръчително. Всеки може да допълни комплекта си с други медикаменти извън списъка.

► СХЕМА НА ПРОВЕЖДАНЕ НА ПЪРВА ПОМОЩ

1. **Анамнеза** – снима се чрез разпитване на хората, намерили пациента. По-важните анамнестични въпроси са:
 - Дата на намиране.
 - Известно ли е в описания регион към датата на намиране дали е имало природни бедствия (бури, наводнения, обилни снеговалежи, замръзи) или масови третирания с агрохимически препарати.
 - Има ли в региона намерени групи животни мъртви или със същите симптоми?
 - Етиология (причина) на заболяването (ако е известна).
 - Оказана до момента помощ (давана вода, храна, посещение при ветеринарен лекар - ако има такова е хубаво да се потърси информация за медикаментите с които е третиран, и др.).
 - Описание на мястото, където е намерен пациента.
2. Административни данни:
 - Име на предалия пациента.
 - Адрес на предалия пациента.
 - Телефон (стационарен и мобилен) на предалия пациента.
 - Електронна поща на предалия пациента.

Забележка:

Добра е да се поясни, че тези данни са необходими за обратната връзка на Центъра с човека, представил болното животно. Също така тази информация трябва да придружава птицата до Центъра за рехабилитация в Стара Загора.

3. Оглеждане (inspection) – прави се на достатъчно осветление и обхваща кожата (за

наличие на ектопаразити), перата, човката, очите, устната – изследване на устна кухина и лигавица, носните отвори, глава, шия, крайници, гръб, корем, анус (клоака) – за зацапване с фекалии и др.

4. Опипване (palpatio), общ преглед – цели да се запознае преглеждащия с общото състояние на пациента. Опипват се последователно крайниците, гръдната кост, като се цели откриването на фрактури (счупвания) на костите. Желателно е палпацията да става за всеки един крайник по отделно, като включва:
 - Флексия (свиване);
 - Екстензия (изпъване);
 - Ротация (завъртане).

Забележка

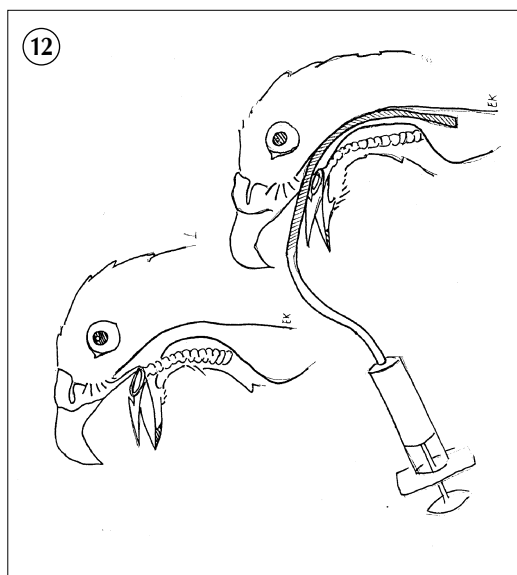
палпацията, флексията, екстензията и ротацията да стават с умерена сила, която не би позволила увреждане на пациента.

5. Първа помощ

- Даване през устата на физиологичен разтвор /0,9% NaCl - 50ml на 1kg/, или вода в същото съотношение разделено на два –

три пъти дневно. Това става, като сондата се постави в хранопровода, и към нея се включи спринцовка с необходимото количество течност. Тук трябва да се обърне особено внимание на близкото разположение на трахеята и хранопровода. При тази манипулация внимателно трябва да се избегне трахеята и сондата да се насочи към хранопровода

- Захранване с твърди храни в зависимост от вида на пациента (месо, риба, и др., храната се нарязва на дребни късчета и се подава с ръка или пинцет до глътката). Ако пациента отказва да поеме храна, е по-добре да преустановите опитите за хранене, особено ако повръща храната и да дадете само течности.
- При наличие на фрактура (счупване), и на открита рана, раната се обработва и се налага превръзка, която да обездвижи счупения крайник (виж "Обработка на рани").
- При наличие на ектопаразити пациента се

третира с Tarilan C, като се втрива, така че медикамента да достигне до кожата.

Забележка:

Всички тези мерки целят стабилизирането на пострадалите животни, докато те бъдат прегледани от специалист на Центъра. Това не е лечение, а само първа помощ.

► ОБРАБОТКА НА РАНИ ПРИ ДАВАНЕ НА ПЪРВА ПОМОЩ НА БЕДСТВАЩО ДИВО ЖИВОТНО

I. Оглед на раната.

Раната трябва да се разгледа и да се прецени, в коя от следните категории травми попада:

1. Рани, без кръвоизлив и счупване на костите – разкъсване на меки тъкани.
2. Закрита фрактура (счупване на кост) – счупена кост, без външна рана.
3. Открита фрактура – костите стърчат на вън от мястото на счупване.
4. Обилно кръвотечение – при разкъсване на голям кръвоносен съд.
5. Силно замърсени рани – рани, с пръст, слама и др.
6. Стари открити рани, с червеи.

II. Обработка на раната.

Тя се извършва, в зависимост от категорията, в която попада, както следва:

1. Рани, без обилно кръвотечение и счупване на костите:

А/ механично почистване на раната и околната тъкан, от случайно попаднали чужди тела.

Б/ тоалет (промивка) на раната:

- кислородна вода 3 %, или риванолов разтвор 1 %.

В/ Превръзка с риванолов или антибиотичен унгвент (паста).

2. Закрита фрактура (счупване на кост):

А/ Костите се наместват, така че да лежат в една равнина;

Б/ Приготвяне на 2 шини – с твърда основа (парче дърво, или пластмаса, увити с бинт);

В/ Предварително крайника се обикаля с бинт, след което се поставят шините, от двете страни, така че да придържат двете части на счупения крайник в една равнина;

Г/ Поставя се имобилизираща (обездвижваща) превръзка над шините с бинт, като крайника задължително се фиксира към тялото.

3. Открита фрактура (счупване на кост):

А/ Действа се, като последователно се спазват инструкциите по т. 1 и т. 2.

4. Обилно кръвотечение:

А/ на крайник – чрез поставяне на еластичен бинт или ластик, над мястото на кръвотече-

нието, докато се обработи раната от специалист, но за не повече от 30 мин.

Б/ на тялото – чрез поставяне на тампонираща превръзка.

5. Силно замърсени рани:

А/ Обработка на раната, според инструкциите от т. 1.

6. Открити рани, с ларви на мухи:

А/ обработка на раната с препарата ЕКТОМИН или друг препарат съдържащ активната субстанция Циперметрин в количество 0,2 %);

Б/ поставяне на превръзка с предварително добре напоена марля или памук с ЕКТОМИН.

Н.В. Това не е лечение, а само първа помощ.

▶ НАЛАГАНЕ НА НЯКОИ ОТ ПО – ЧЕСТО СРЕЩАНИТЕ ВИДОВЕ ПРЕВЪРЪЗКИ

1. Превръзка на преден крайник.

При всички случаи на фрактура (счупване на кост) на преден крайник е желателно той да се имобилизира (обездвижи). Това може да стане, като крайника се превърже към тялото чрез бинта, като преди това сте обработили крайника по упътването в раздела "Обработка на рани, при даване на първа помощ на бедстващо диво животно".

2. Превръзка на заден крайник.

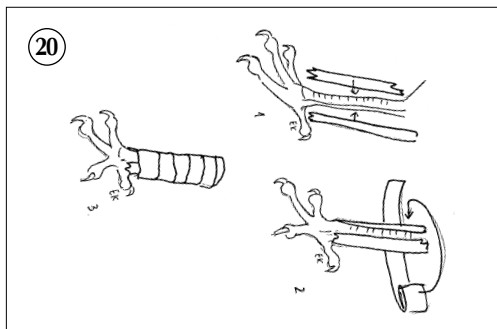
При всички случаи на счупване на заден крайник важат правилата от първата точка, с изключение на счупване на пръстцовите кости. Във втория случай пълното имобилизиране на край-

ника не е наложително.

3. Превръзка на тялото.

Превързването на раненото животно е важна крачка в даването на първа помощ и на оцеляването на индивида в първите часове,

след травмата. Превръзката не позволява на раната да се отваря или замърсява, а имобилизирането на крайника не позволява допълнителното разкъсване на меки тъкани и последвалата евентуално кръвозагуба.

▶ НАСТАНЯВАНЕ И ТРАНСПОРТИРАНЕ

1. При невъзможност за незабавно транспортиране пациента се поставя в подходяща по големина картонена кутия (кашон), на тъмно и тихо място.
2. Незабавно осъществете контакт с екипа на ЦРРПВ, за да бъде уточнен начина на транспортиране.
3. Транспортирането трябва да се извършва в подходяща по големина картонена кутия (кашон), дъното на която трябва да е постлано с вестници. Кутията трябва да се опакова добре с тиксо и да има предварително пробити малки дупки, за въздуха на страничните стени.
4. С пращането на птицата трябва да има съпроводително писмо с данните от анамнезата (виж "Анамнеза"), както и констатилен протокол за настаняване, издаден от съответната РИОСВ, ДЛ, или др. на територията, на която е бил намерен пациента.

Забележка:

За благополучното пристигане на пациента е много важно големината на кутията да отговаря на големината на тялото на пациента. Необходимо е животното да може да влезе спокойно в кутията, без да трябва за това да се използва сила, но в същото време и да може да прави само ограничени движения. Изключително неуместно е връзването на крайниците или други части на тялото на пациентите с тел, сезал и други, или допълнителното му увиване в найлонови чували, дрехи и т.н. Това най – малкото създава дискомфорт и повишава стреса у пациента и може да доведе до летален изход, още при транспортирането.

Въз основа на дългогодишния си опит в рехабилитацията на диви животни, екипа на ЦРРРВ се опита да съгласи по-основните правила за работа в тази глава. Тези мерки целят безопасността както на манипулатора, така и на пациента.

1. Необходимо е да се внимава с **всички чаплови птици**. Най-опасен при тях е клюнът. Въпреки, че изглеждат бавни този вид птици изстрелват шията си светкавично към най-искрящите предмети. При манипулации от близо това са очите. При по-продължителни контакти е препоръчително използването на **предпазни очила**.
2. Необходимо е да се внимава с ноктите на **краката на всички хищни птици**. Пригодени за лов, захвата на ноктите е изключително силен. При пълното им затваряне съществува механизъм на заключване, който усложнява изключително много отварянето на крака. Особено това се отнася за родовете: Орли, Кани, Мишелови и Осояди и Ястреби и др. При манипулация с такива видове използвайте **дебели ръкавици**.
3. При лешоядите е необходимо да се знае, че ноктите са безопасни, но клюновете са изключително опасни. Препоръчително е използването на **дебели ръкавици**.
4. **Бозайниците** от разредите, гризачи и хищници са резервоар на опасни болести в природата. Най-често това са **бяс, лептоспироза, бруцелоза, листериоза и паразитози**. Задължително е използването на **ръкавици**. При съмнения за бяс докосването на животното не е препоръчително. По-добре е да не се оказва никаква помощ, а да се уведомят съответните власти. След ухапване от съмнителни за бяс животно, незабавно потърсете помощ от Вашия личен лекар.
5. **Прелетните птици** имат отношение, като вектори за пренасяне на редица **вирусни**

инфекции (в това число и грипния вирус) у човека и групи бозайници. Ето защо при манипулация с тях е желателно да използвате **предпазна маска за лицето и ръкавици за еднократна употреба**.

6. **Много от птиците** могат да пренасят и да боледуват от различни бактериални, хламидийни и паразитни заболявания, общи за животните и човека.

Забележка

поради горе изброените причини не е подходящо бедстващи диви животни и птици да бъдат отглеждани и лекувани в домашни условия. За целта, след оказването на неотложната първа помощ, и съгласуване със съответната РИОСВ, те трябва да бъдат изпращани в Центъра за рехабилитация и размножаване на редки видове.

След всякакви манипулации е задължително обилното измиване на ръцете с миеещи препарати. При възможност е препоръчително и използването на **дезинфектант**.

При признаци на влошено общо състояние след контакт с диво животно (гадене, повръщане, висока температура и др.), незабавно потърсете вашият лекуващ лекар. При срещата с него не пропускайте да споменете факта, че сте били контактни с диво животно.

ТАБЛИЦА ТЕГЛО МИНИМУМ – МАКСИМУМ И ХРАНЕНЕ

българско име	латинско име	теглю		храна	в плен	колич
		нормално тегло g	критичен минимум g			
I. Дневни грабливи птици						
Керкенец	<i>Falco tinnunculus</i>	200 - 220	150	мишевидни гризачи, насекоми	месо	100g
Малък ястреб	<i>Accipiter nisus</i>	200 - 220	150	дребни птици	месо	100g
Късопръст ястреб	<i>Accipiter brevipes</i>	200 - 220	150	гушери, дребни птици	месо	100g
Сокол орко	<i>Falco subbuteo</i>	240 - 260	150	насекоми, дребни птици	месо	100g
Ливаден блатар	<i>Circus rufodatus</i>	350 - 400	250	дребни птици, мишевидни гризачи, гушери	месо	200g
Обикновен мишелов	<i>Buteo buteo</i>	650 - 900	500	мишевидни гризачи	месо	200g
Черна каня	<i>Milvus migrans</i>	650 - 700	500	мърша, риба	месо	200g
Осоля	<i>Pernis ptilorhynchus</i>	650 - 800	500	Жилещи насекоми и техните ларви, влечуги,насекоми	месо, плодове гомат	200g
Малък орел	<i>Hieraetus pennatus</i>	700 - 750	500	гризачи, дребни птици	месо	200g
Белопащат мишелов	<i>Buteo rufinus</i>	1200 - 1500	900	дребни бозайници, земноводни, насекоми	месо	200g
Малък креслив орел	<i>Aquila romana</i>	1500 - 2000	1000	Дребни бозайници, земноводни, птици	месо	300g
Орел змияр	<i>Circus gallicus</i>	1500 - 2000	1300	влечуги и земноводни	месо	300g
Орел рибар	<i>Pandion haliaetus</i>	2500 - 3000	1750	риба	риба	300g
Царски орел	<i>Aquila heliaca</i>	2500 - 3000	1750	средни бозайници,птици	месо	300g
Скален орел	<i>Aquila chrysaetos</i>	7000 - 8000	5000	средни бозайници, сухоземни костенурки, птици	месо	300g
Белоглав лешояд	<i>Cypripus</i>	8000 - 9000		мърша	месо	500g

българско име	латинско име	нормално тегло g	критичен минимум g	храна в природата		в плен	колич
				храна			
II. Нощни грабливи птици							
Чухал	<i>Otus scops</i>	95 - 115	70	главно насекоми	месо	50g	
Домашна кукумявка	<i>Athene noctua</i>	150 - 170	120	дребни бозайници, насекоми	месо	50g	
Забучена сова	<i>Tyto alba</i>	300 - 350	220	дребни бозайници	месо	100g	
Горска ушата сова	<i>Asio otus</i>	300 - 350	200	дребни бозайници	месо	100g	
Блатна сова	<i>Asio flammeus</i>	300 - 350	200	дребни бозайници	месо	100g	
Горска улулица	<i>Strix aluco</i>	500 - 550	350	дребни бозайници, дребни птици	месо	200g	
Бухал	<i>Bubo bubo</i>	2000 - 2300	1600	бозайници, птици	месо	400g	
III. Зърноядни							
Червеногуша гъска	<i>Branta ruficollis</i>	1200 - 1500	800	зърно, зеленча	зърно, зеленча		
Ням лебед	<i>Cygnus olor</i>	4500 - 4800	3200	зърно, зеленча	зърно, зеленча		
Поен лебед	<i>Cygnus cygnus</i>	4500 - 4800	3200	зърно, зеленча	зърно, зеленча		
IV. Рибоядни							
Мамка бяла чапла	<i>Egretta garzetta</i>	400 - 430	280	риба	риба	100g	
Сива чапла	<i>Ardea cinerea</i>	1900 - 2000	1500	риба	риба	300g	
Черен щъркел	<i>Ciconia nigra</i>	2500 - 2700	1750	риба, земноводни,	риба	300g	
Бял щъркел	<i>Ciconia ciconia</i>	2500 - 3200	1800	риба, земноводни, насекоми	риба	300g	
Розов пеликан	<i>Pelecanus onocrotalus</i>	7500 - 8900	5000	риба	риба	800g	
Кърпоглав пеликан	<i>Pelecanus crispus</i>	7500 - 8900	5000	риба	риба	800g	
V. Насекомоядни							
Козодой	<i>Sarritidus euroaeris</i>	70 - 80	55	в полет - насекоми	червеи, гранули		
Бързолети				в полет - насекоми	червеи, гранули		
Лястобичи				в полет - насекоми	червеи, гранули		

► РАЗМЕРИ НА КУТИИТЕ ЗА ТРАНСПОРТИРАНЕ

No	Българско име	Латинско име	Размер на кутията		
			гължина	широчина	височина
1	Чухал; козодой; черен бързолет; алпийски бързолет	<i>Otus scops; Caprimugus europaeus; Apus apus; Apus melba;</i>	15 см	25 см	20 см
2	Керкенец; малък ястреб; късопръст ястреб; късопръст ястреб, белошипа ветрушка, ливаден блатар, полски блатар; горска ушата сова; забулена сова; блатна сова, улулица, сокол орко, сокол скитник	<i>Falco tinunculus; Accipiter nisus; Accipiter brevipes; Falco naumani; Circus pygargus; Circus cyaneus; Asio otus; Tyto alba; Asio flammeus; Strix aluco; Falco subbuteo; Falco peregrinus</i>	35 см	30 см	35 см
3	Обикновен мишелов; черна каня; червена каня; осояд; малък орел; червеногуша гъска; малка бяла чапла; голям ястреб; тръстиков блатар	<i>Buteo buteo; Milvus migrans; Milvus milvus; Pernis apivorus; Hieraaetus pennatus; Branta ruficollis; Egretta garzetta; Accipiter gentiles; Circus aeruginosus</i>	40 см	45 см	40 см
4	Малък креслив орел; орел рибар; египетски лешояд; белоопашат мишелов	<i>Aquila pomarina; Pandion haliaetus; Neophron percnopterus; Buteo rufinus</i>	50 см	45 см	45 см
5	Сива чапла; ръждива чапла; бял щъркел; черен щъркел; голяма бяла чапла	<i>Ardea cinerea; Ardea purpurea; Ciconia ciconia; Ciconia nigra; Egreta alba</i>	65 см	35 см	65 см
6	Орел змияр; царски орел; бухал	<i>Circaetus gallicus; Aquila heliaca; Bubo bubo</i>	60 см	55 см	55 см
7	Скален орел; ням лебед; поен лебед, розов пеликан; къдроглав пеликан; белоглав лешояд	<i>Aquila chrysaetos; Cygnus olor; Cygnus Cygnus; Pelecanus onocrotalus; Pelecanus crispus, Gyps fulvus</i>	60 см	60 см	75 см

Забележка

Птиците в таблицата са групирани само по приблизително сходни размери на тялото. Ако в списъка липсва птицата, която имате, опитайте се да определите към коя от посочените групи спада.

Мисия

Зелени Балкани е национална нестопанска организация с обществено полезна цел за опазване, изучаване, възстановяване и управление на биологичното разнообразие на България и на Балканския полуостров.

Институционално-административна структура
В Зелени Балкани членуват повече от 4 000 граждани, обединени от идеята за опазване на българската природа. Дейностите на сдружението се подкрепят от 280 активни доброволци в 25 регионални структури от цялата страна.

Програмите на сдружението се управляват от централен офис в Пловдив и офиси в София, Стара Загора и Бургас, в които работят 18 служители.

История

Организацията е основана през 1988 г. в отговор на едно от големите екологични престъпления на тогавашния тоталитарен режим, отравянето на десетки хиляди птици в резултат на кампанията за регулиране числеността на полевките. Членове и доброволци на Зелени Балкани успешно са осъществили 88 природозащитни проекта и 560 акции, 80 от които с национално значение.

Сдружението изпълнява консервационни и възстановителни дейности в поречието на р. Дунав и р. Марица, Тракийската низина, Ямболското поле, Западни, Централни и Източни Родопи, Сакар планина и Черноморското крайбрежие.

Стратегията и Програмите на организацията са изградени върху съвременните научни подходи и практически достижения в опазването и управлението на биологичното разнообразие и върху принципа за партньорство с всички заинтересувани страни.

Направления, по които работи Зелени Балкани:

- Консервация, възстановяване и устойчиво

управление на влажните зони;

- Консервация и възстановяване на редки и застрашени видове и техните местообитания;
- Разширяване и укрепване мрежата от защитени територии и подпомагане изграждането на Националната екологична мрежа и НАТУРА 2000;
- Подкрепа на реформите в българското природозащитно законодателство и политики и хармонизирането им с европейските;
- Популяризиране и прилагане на принципите за устойчиво развитие и насърчаване на развитието на природосъобразни стопански дейности;
- Подпомагане изграждането на капацитети за опазване на биологичното разнообразие и устойчивото използване на природните ресурси;
- Повишаване информираността и обществената ангажираност за опазване на природата и устойчивото развитие;
- Мобилизиране потенциала на младите хора за опазване на дивата природа и околната среда;
- Консервация "Ex situ". Зелени Балкани изгради единствения в страната Център за рехабилитация и размножаване на редки видове животни в зр. Стара Загора, чиито основни цели са свързани с опазването, възстановяването, размножаването и реинтродукцията на редки видове животни.

**FIRST AID FOR
WILD ANIMALS IN DISTRESS
MANUAL**

This manual is published by Green Balkans Federation of Nature Conservation NGOs. It is mainly focused on birds as they suffer the most from negative human activities.

All enlisted measurements aim at stabilizing the patients in distress until they are received for examination by the specialists of the Wildlife Rehabilitation and Breeding Center (WRBC).

The information published in this manual is not treatment but rendering first aid only. It is the first and most vital section in wildlife rehabilitation. Applied well, first aid significantly assists the work of the specialists in the treatment of an animal in distress.

This publication is addressed to employees of the MoEW, RIEW, MAF, RFB, SFB, veterinarians, etc.

We hope that this manual would also assist and be used by people who sympathize with the wild fauna in Bulgaria and want to contribute to the rescuing of animals in distress.

The Wildlife Rehabilitation and Breeding Center operates in accordance with the Bulgarian Biodiversity Act, the Regulation for Rescue Centers operation, the internal regulations for the activities of the Center and the CITES international convention.

The Biodiversity Act sets the relations among state, municipalities, juridical and physical bodies concerning the conservation and sustainable use of the biodiversity of the Republic of Bulgaria.

The CITES Convention is an international agreement for wildlife conservation, which aims at preventing the extinction of species as a result of trade. Every year millions of plant and animal species are being taken away from nature to satisfy admirers searching. Not only live animals, but also products and articles made from them are an object of trade interest. In this relation an order of the Minister of Environment and Waters designated the Wildlife Rehabilitation and Breeding Center for a Rescue Center, providing material basis for the confiscated species.

▶ CONTENTS

1. Brief presentation of the Wildlife Rehabilitation and Breeding Center
2. What do we do when we find a wild animal in distress?
3. Short bird anatomy
4. Medicines and consumables required for first aid
5. First aid implementation scheme
 - History
 - Examination
6. Giving first aid
7. Initial proceeding of wounds
8. Applying bandages
9. Temporary accommodation of the patient
10. Transport of the patient to the WRBC
11. Accompanying documents and information
12. Safety precautions
13. Annexes
14. Literature.

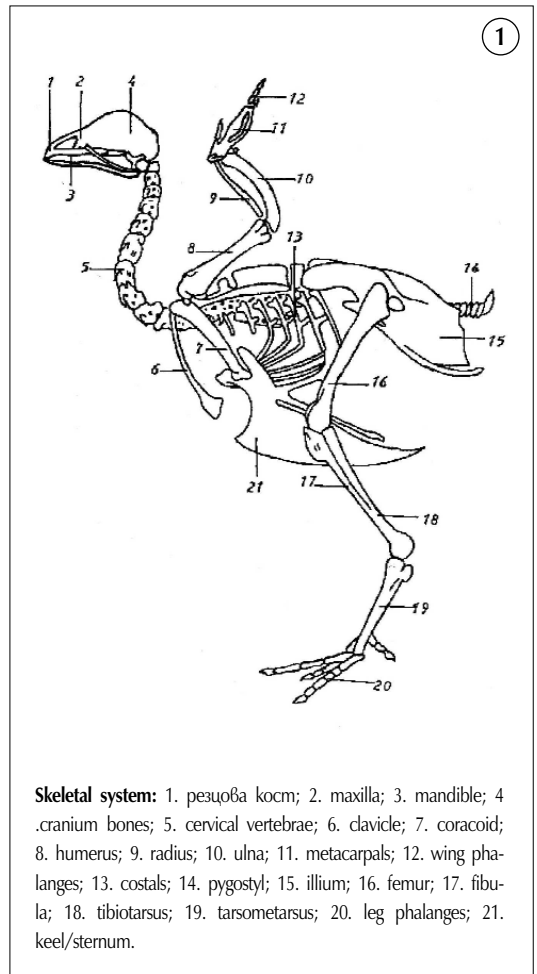
► **WHAT DO WE DO WHEN WE FIND A WILD ANIMAL IN DISTRESS?**

1. Contact the Wildlife Rehabilitation and Breeding Center (WRBC) on the phone: ++359 42 607741, ++359 42 622401 or mobile phones ++359 886 570053, ++359 886 570052, or any of our offices (find the contact details in the end of the current publication). Our specialists will consult you on the further steps.
2. You must immediately inform the Regional Inspectorate of Environment and Waters (RIEW) of the current area.
3. The Wildlife Rehabilitation Center is devoted to wild animals only, which are protected by the Biodiversity Act, included in its Annex 3 and hunting objects.

► **BIRD ANATOMY – GENERAL INFORMATION**

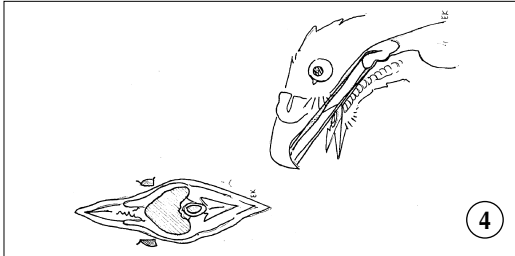
I. Skeletal system

The fine architectonic, pneumatization, as well as the fusion and disappearing of some bones altogether contribute to the bone weight decrease. Bones of the younger birds are filled with marrow. The extent of pneumatization (penetration of air in the bones) depends on the flying abilities of birds and their body size. The bones of the better fliers are pneumatized to a greater extent. Swans, Pelicans are characterized by highly developed pneumatization and there are even wild birds which have all their limb bones pneumatized. Runners, such as ostriches and the other birds with limited flying abilities have poor pneumatization. The small birds like most of the song birds, despite being good fliers have less pneumatized and relatively more massive and strong bones to be able to cope with the intense muscle work.

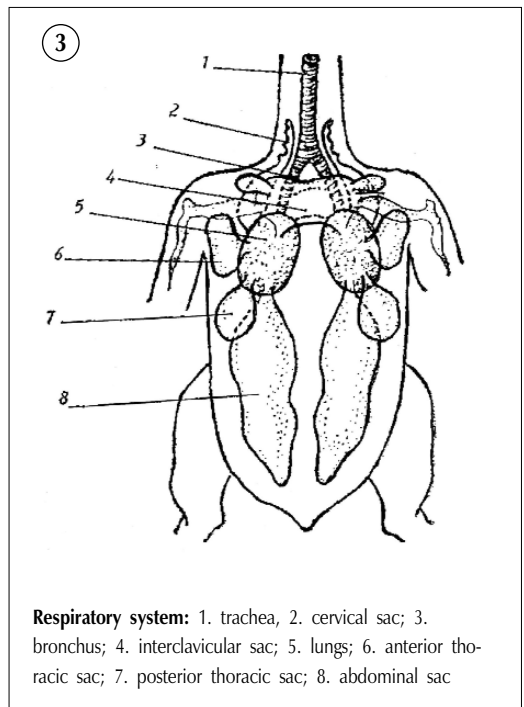
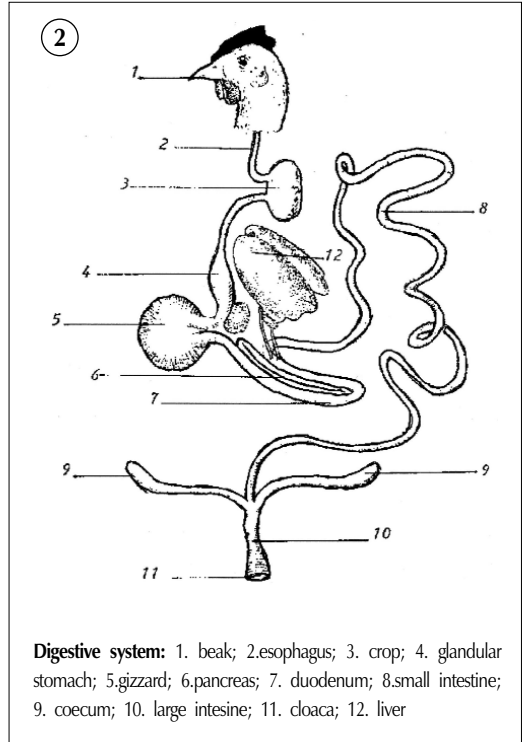
II. Digestive system

1. Mouth, where the tongue is. An oval crack is located behind the tongue – the entrance of the larynx, which is the beginning of the respiratory system.
2. Esophagus, located after the larynx /you must be very careful placing a stomach probe here/
3. Crop – an extension of the esophagus before its entering in the body cavity.
4. Stomach – glandular and gizzard
5. Intestine – small and large
6. Cloaca, which is the end of the digestive system. In contrast to Mammals, the digestive, urinal and genital systems end in one and the same place – the cloaca.
7. Liver
8. Pancreas (a gland, located in the beginning of the small intestines)

III. Respiratory system

1. Nasal cavity
2. Larynx – located backwards from the tongue
3. Trachea
4. Syrinx – located in the end of the Trachea, where it divides in two and has mainly vocal functions. It is missing in birds, which cannot produce sounds – storks, mute swan, etc.
5. Lungs, which have relatively low volume in birds.
6. Air sacs, which form side extensions and pneumatize the bones, penetrating into their cavities at the place of the marrow.

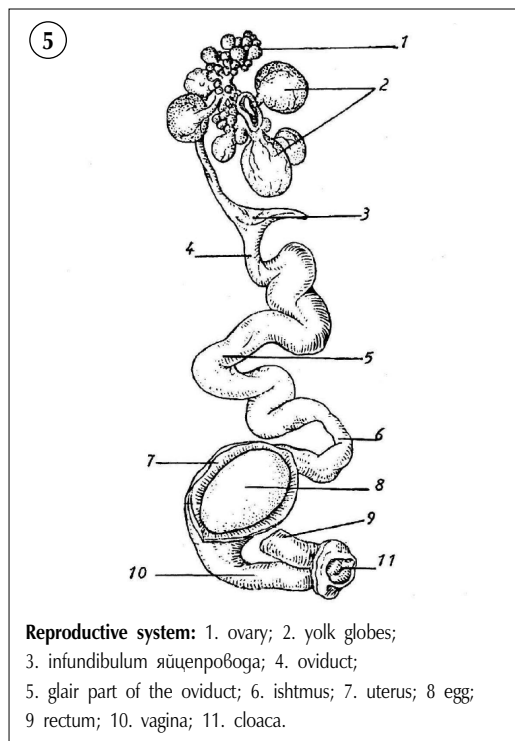

In addition to that the air sacs are located in the corporal cavity, which in birds, on the contrary to mammals is not divided in two. They fill the space between the internal organs and surround them with the air they hold inside. Birds have 4 paired and an unpaired aerial sac. In addition to that pelicans and swans have subcutaneous air sacs, which wrap up the whole body. The air sacs have variable functional significance. They are not directly involved with gas exchange as capillary network and blood vessels in their walls are weakly developed. They are significant for the breathing of birds as they improve the gas exchange in the lungs, especially during flight. Oxygen rich air enters not only during inhaling but also during exhaling when such air enters the lungs through the aerial sacs.

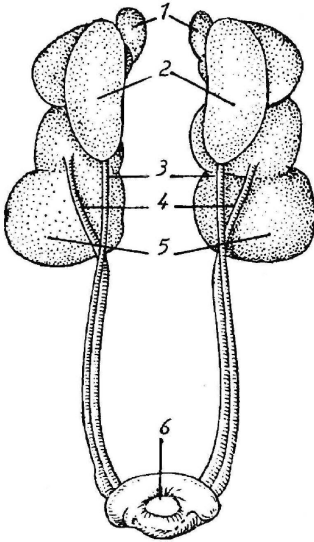
The filling of the sacs with air and the pneumatization of the most of the bones decrease the relative weight of birds, while their irregular filling has a great impact on the shifting of the weight and supporting the balance in flight /they all have aerostatic significance/. The weight decrease helps water birds stay on the water surface. Improving the gas exchange in the lungs also provides opportunities for longer stay under water. The external aerial sacs also affect the body heat regulation as a ventilation system, protecting the body of birds from overheating.

VI. Urino – reproductivel system

1. Urinary organs - (2 kidneys and an urethra)
Bird urine is thick and white due to the presence of urine acid and salts
2. Reproductive organs
 - Male reproductive organs: testises (located in front of the kidneys), vas deferences, male reproductive organ – phallus (found in ducks, geese, ostriches, where it has a bone)
 - Female reproductive organs – ovary (only the left ovary is developed and functions); oviduct (the fertilizations of the ovum takes part in the initial part of the oviduct, while the egg is formed further and its shell and pigmentation are formed in the uterus during the last 18-22 hours of the egg's development).

6

Urino-reproductive system: 1. adrenal glands; 2. testises; 3. deference ducts; 4. ureters; 5. kidneys; 6. cloaca.

► X-RAY ANATOMY

► MEDICINES AND CONSUMABLES REQUIRED FOR RENDERING FIRST AID

Some main medicines and consumables, further called "First aid kit", are required for rendering immediate and adequate first aid to an animal in distress. The kit itself consists of several vital components, which are easy to provide and cheap. For your convenience you can store the first aid kit in a small suitcase, bag, box or anything else easy to transport. For an effective intervention, you should always carry in your kit the following pieces of equipment:

1. Bandage (normal or elastic).
2. Gauzes (sterile).
3. Cotton-wool.
4. Plaster.
5. Syringes of 10 ml or 20 ml.
6. Stomach-tube for giving oral solutions.
7. Laths for splints (wooden or plastic) with variable size.
8. Flavin solution 1 % or oxygenated water 3 %.
9. Flavin or antibiotic cream (ointment, paste).
10. Esmarch's bandage (a piece of elastic, half a meter long) for ceasing a heavy bleeding.
11. A phial of EKTOMIN (or a product of a different trade name with an active substance of CYPERMETRIN).
12. A phial of TAPILAN C.
13. A bank of sodium chloride - NaCl 0,9%.
14. A pair of thick gloves (rubber or tarpaulin).
15. A pair of protective glasses.
16. Several pairs of gloves for single use.
17. Face mask.

You could define the quantity of the enlisted medicines and consumables yourself; using your own experience of the number of patient you get on average per year.

You are also advised to have a set of cardboard boxes of various sizes for temporary accommodation of the patients and their transportation to the WRBC (there is a table with the relative sizes of the required cardboard boxes attached), as well as old newspapers for covering the bottom of the boxes. The first aid kit we are recommending you includes the basic and most necessary things. Their presence in the kit is not obligatory but advisable. Anyone could add other medicines, not included in the list to their kits.

► SCHEME OF FIRST AID RENDERING

1. **History** – asking the people who found the patient. Among the most important issues are:
 - Finding date.
 - Have there been natural disasters (storms, flooding, heavy snowing, frosts) or mass agro-chemical substances treatment in the area close to the finding date
 - Have other dead animals or animals with the same symptoms been found in the area?
 - Etiology (reason) of the disease (if known).
 - Rendering aid until the moment (food or water given, visit to a vet – and if so, please find information on the given medicines, etc.).
 - Description of the place, where the patient was found.
2. Administrative data:
 - Name of the person who brought the patient.
 - Address of the person who brought the patient.
 - Phone number (home or mobile) of the person who brought the patient.
 - E-mail of the person, who brought the patient.

Note:

You should clarify that the data is needed for a further contact with the person who found the animal in distress. This information should accompany the bird to the Rehabilitation Center in Stara Zagora.

3. Inspection – look over the skin (for the presence of ectoparasites), feathers, beak, eyes, the mouth cavity and the mucosa, nasal cavities, head, neck, limbs, back, abdomen, anus (cloaca) for feces, etc.
4. Palpation, a general examination, aiming at revealing the general condition of the patient. You should subsequently palpate the limbs and the sternum in order to find out any bone fractures.

The palpation should be carried out separately for each limb, including:

- Flexion;
- Extension;
- Rotation.

Note

palpation, flexion, extension and rotation should be carried out with a moderate strength, preventing the patient from further damages.

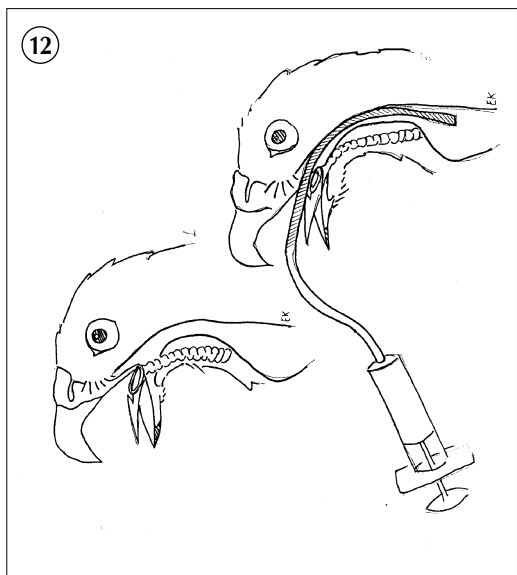
5. First aid
 - Giving physiological solution orally /0,9% NaCl - 50ml per 1kg/, or water in the same correlation, divided in two or three times daily. This is done, placing the stomach-tubes in the esophagus and attaching a syringe with the necessary quantity of liquid inside to it. Special attention should be paid to close location of the trachea and the esophagus. This manipulation must carefully avoid the trachea and point the tube to the esophagus.
 - Feeding with solid food, depending on the

species of the patient (meat, fish, etc. The food should be cut into small pieces and offered by hand or tweezers). If the patient refuses food or vomits, stop the feeding immediately and give

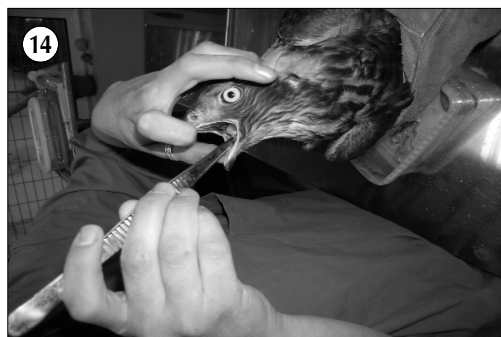
only liquids. 1828; 1829 1830, рисунок 4

- In case of fracture or open wound, the wound should be treated and bandaged, in order to immobilize the broken limb (see Chapter “Treatment of wounds”).
- In case of ectoparasites the patient should be treated with Tapilan C rubbed to reach the skin.

Note:

All enlisted measurements aim at stabilizing the animals in distress until they are examined by a specialist from the Center. This is not a treatment, it is only first aid!

► TREATMENT OF WOUNDS IN RENDEERING FIRST AID OF A WILD ANIMAL IN DISTRESS

I. Inspection of the wound.

The wound should be examined and should be classified in one of the following categories:

1. Wounds with no hemorrhage and bone fractures – tearing of the soft tissues.
2. Closed fracture – a broken bone with no exterior wound.
3. Open fracture – the bones stick out of the fracture site.
4. Heavy bleeding – tearing of a major blood vessel.
5. Highly contaminated wounds – wounds with dust, straw, etc.
6. Old open wounds, infested with worms.

II. Treatment of the wound.

The proper treatment is dependent on the category of the wound and is as follows:

1. Wounds with no hemorrhage and bone fractures:
 - A/ mechanical clearing of the wound and adjacent tissue from occasional foreign bodies.
 - B/ toilet (irrigation) of the wound:
 - Oxygenated water 3%, or flavin solution 1%.
 - B/ Bandage with flavin or antibiotic cream (paste).
2. Closed fracture (breaking of bone):
 - A/ adjust the bones so that they lay in a common plain;
 - B prepare 2 splints with solid basis (a piece of wood or plastic, wrapped with bandage);
 - C/ wrap the limb in bandage in advance and then place the splints on both sides so they hold the two parts of the broken limb in a common plain;
 - D/ place an immobilizing bandage over the wrapped splints so that the limb is obligatory fixed to the body.
3. Open fracture (breaking of a bone):
 - A/ Follow the instructions in point 1 and point 2.
4. Heavy bleeding:
 - A/ of a limb – place an elastic bandage over the bleeding site until the wound is treated by a specialist

but for no longer than 30 minutes.

Б/ of the body – place a tamponing bandage.

5. Highly contaminated wounds

А/ treat the wound following the instructions in point 1.

6. Open wounds with maggots:

А/ treat the wound with EKTOMIN or another medicine containing the active substance of CYPERMETRIN 0,2%;

Б/ place a bandage with a gauze or cotton-wool well soaked in EKTOMIN.

NOTE: This is not a treatment, it is only first aid rendering!

▶ PLACING OF SOME OF THE MORE COMMON TYPES OF BANDAGES

1. Bandage of a front limb.

In any case of front limb fracture (braking of a bone) it should be immobilized. This may be done, fixing the limb to the body with the bandage (Снумка 1806, 1811, 1812) after you have completed the instructions in the Chapter “Treatment of wounds in rendering first aid to a wild animal in distress”.

2. Bandage of a back limb.

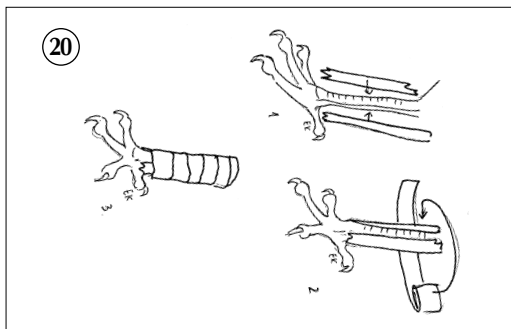
In any case of back limb fracture you should follow the instructions from the first point, except for cases of the finger toe bones (Крак с шана - пусынку 3 бр.). in the second case the entire immobilization of the limb is not necessary.

3. Body bandage.

Binding the wounded animal is a vital step in the first aid rendering and the survival of the individual during the first hours after the trauma. The bandage wouldn't allow the wound to open or contaminate,

while the immobilization of the limb wouldn't allow additional tearing of the soft issues and further blood loss.

► ACCOMMODATION AND TRANSPORTATION

1. If you are unable to immediately transport the patient, it should be placed in a relevant cardboard box in a dark and quiet place.
2. Immediately contact the WRBC team to arrange the means of transportation.
3. The transportation should take place in a suitable cardboard box, lined with newspapers. The box should be well wrapped with tape and has small ventilation holes in the side walls.
4. The bird should be accompanied by a letter containing data on the history (see Chapter "history") and appropriate protocol compiled by the relevant RIEW, SFB, etc from the area where the patient was found.

Note:

It is very important for the successful arrival of the patient that the size of the box corresponds to the size of its body. The animal must enter the box freely, with no need of using strength to put it in, but at the same its movement inside should be limited. (шумка 1838, 1841).

The tying of the limbs or other parts of the patient's body with wire, nylon, etc. or its additional wrapping with nylon sacks, clothes, etc is unacceptable. This can raise the stress and feeling of discomfort in the patient and can even lead to death during the transportation.

► SAFETY PRECAUTIONS

The WRBC team has tried to assemble the more general rules for work in this chapter, using its long-term experience in rehabilitation of wild animals. These precautions aim at securing the safety not only of the person manipulating the bird, but also of the bird itself.

1. Extreme caution is required during the work with any heron species. Their bill is the greatest threat. Even though they may look slow, they will use their beak to attack someones eyes. You are highly advised to wear protective glasses at all times.
2. Caution is required for the feet of all raptor birds. Adapted for hunting, the grasp of the claws is extremely strong. A locking mechanism exists in full closing, which severely complicates the opening of the feet. This should be considered especially for the following genres: eagles, kites, buzzards, hawks, etc. Manipulating such species you should wear thick gloves.
3. The claws of vultures are harmless, in contrast to their beaks, which are extremely dangerous. Manipulating such species you should wear thick gloves.
4. Mammals such as rodents and predatory animals carry dangerous diseases in nature. Among these are rabies, leptospirosis, brucellosis, listeriosis and parasitosis. Using of gloves is obligatory. If you suppose rabies you are advised not to touch the animal. Informing the relevant authorities is better than rendering any help. If you are bitten by an animal under suspicion for rabies, immediately contact your General Practitioner.
5. Migratory birds could carry a variety of virus infections (including flu viruses) and pass them on people and other mammals. That's why manipulating them you should wear a protective face mask and gloves for single use.
6. Many of the birds can carry and suffer from various bacterial, chlamydial, and parasitic diseases common for animals and people.

Note

due to the reasons described above, it is not appropriate to take care of and treat wild animals in distress at home. Therefore after rendering first aid and contacting the relevant RIEW they should be sent to the Wildlife Rehabilitation and Breeding Center.

After any manipulation you should wash your hands with detergents. Using a disinfectant is encouraged if possible.

If alarming symptoms occur (nausea, throwing up, and high temperature) you should immediately contact your General Practitioner. Meeting him do not forget to mention you have been in a contact with a wild animal.

TABLE MINIMUM/MAXIMUM WEIGHT AND FOOD

English name	Scientific name	Weight		Food		In captivity	Quantity
		Normal weight g	Critical minimum g	In nature			
I. Diurnal birds of prey							
Kestrel	<i>Falco tinnunculus</i>	200 - 220	150	Mice and rodents, insects		Meat	100g
Sparrowhawk	<i>Accipiter nisus</i>	200 - 220	150	Small birds		Meat	100g
Levant Sparrowhawk	<i>Accipiter brevipes</i>	200 - 220	150	Lizards, small birds		Meat	100g
Hobby	<i>Falco subbuteo</i>	240 - 260	150	Insects, small birds		Meat	100g
Montagu's Harrier	<i>Circus pygargus</i>	350 - 400	250	Small birds, mice, rodents, lizards		Meat	200g
Common Buzzard	<i>Buteo buteo</i>	650 - 900	500	Mice and rodents		Meat	200g
Black kite	<i>Milvus migrans</i>	650 - 700	500	Carrion, fish		Meat	200g
Honey Buzzard	<i>Pernis apivorus</i>	650 - 800	500	Stinging insects and their larvae, reptiles, insects		Meat, Fruits, Tomatoes	200g
Booted eagle	<i>Hieraetus pennatus</i>	700 - 750	500	Rodents, small birds		Meat	200g
Long-legged Buzzard	<i>Buteo rufinus</i>	1200 - 1500	900	Small mammals, amphibians, insects		Meat	200g
Lesser Spotted Eagle	<i>Aquila pomarina</i>	1500 - 2000	1000	Small mammals, amphibians, birds		Meat	300g
Short-toed Eagle	<i>Circus gallicus</i>	1500 - 2000	1300	Reptiles and amphibians		Meat	300g
Osprey	<i>Pandion haliaetus</i>	2500 - 3000	1750	Fish		Fish	300g
Imperial Eagle	<i>Aquila heliaca</i>	2500 - 3000	1750	Middle-sized mammals, birds		Meat	300g
Golden Eagle	<i>Aquila chrysaetos</i>	7000 - 8000	5000	Middle-sized mammals, tortoise, birds		Meat	300g
Griffon vulture	<i>Gyps fulvus</i>	8000 - 9000		Carrion		Meat	500g

English name	Scientific name	Normal weight g	Critical minimum g	Food		Quantity
				In nature	In captivity	
II. Nocturnal birds of prey						
Scops owl	<i>Otus scops</i>	95 - 115	70	Mostly insects	Meat	50g
Little owl	<i>Athene noctua</i>	150 - 170	120	Small mammals, insects	Meat	50g
Barn owl	<i>Tyto alba</i>	300 - 350	220	Small mammals	Meat	100g
Long-eared owl	<i>Asio otus</i>	300 - 350	200	Small mammals	Meat	100g
Short-eared owl	<i>Asio flammeus</i>	300 - 350	200	Small mammals	Meat	100g
Tawny owl	<i>Strix aluco</i>	500 - 550	350	Small mammals, small birds	Meat	200g
Eagle owl	<i>Bubo bubo</i>	2000 - 2300	1600	Mammals, birds	Meat	400g
III. Grain-eating						
Red-breasted goose	<i>Branta ruficollis</i>	1200 - 1500	800	Grain, greeneries	Grain, greeneries	
Mute swan	<i>Cygnus olor</i>	4500 - 4800	3200	Grain, greeneries	Grain, greeneries	
Whooper swan	<i>Cygnus cygnus</i>	4500 - 4800	3200	Grain, greeneries	Grain, greeneries	
IV. Fish-eating						
Little egret	<i>Egretta garzetta</i>	400 - 430	280	Fish	Fish	100g
Grey heron	<i>Ardea cinerea</i>	1900 - 2000	1500	Fish	Fish	300g
Black stork	<i>Ciconia nigra</i>	2500 - 2700	1750	Fish, Amphibians	Fish	300g
White stork	<i>Ciconia ciconia</i>	2500 - 3200	180	Fish, amphibians, insects	Fish	300g
White pelican	<i>Pelecanus onocrotalus</i>	7500 - 8900	5000	Fish	Fish	800g
Dalmatian pelican	<i>Pelecanus crispus</i>	7500 - 8900	5000	Fish	Fish	800g
V. Haseкомоярду						
Nightjar	<i>Caprimugus europaeus</i>	70 - 80	55	In flight – insects	Worms, granules	
Swifts				In flight – insects	Worms, granules	
Swallows and Martins				In flight – insects	Worms, granules	

► SIZE OF BOXES FOR TRANSPORTATION

No	English name	Scientific name	Size of box		
			Length	Width	Height
1	Scops owl; Nightjar; Swifts	<i>Otus scops</i> ; <i>Caprimugus europaeus</i> ; <i>Apus apus</i> ; <i>Apus melba</i> ;	15 cm	25 cm	20 cm
2	Kestrel; Sparrowhawk; Levant Sparrowhawk; Lesser Kestrel, Montagu's Harrier, Hen Harrier; Long-eared owl; Barn owl; Short-eared owl, Tawny owl, Hobby, Peregrine falcon	<i>Falco tinunculus</i> ; <i>Accipiter nisus</i> ; <i>Accipiter brevipes</i> ; <i>Falco naumani</i> ; <i>Circus pygargus</i> ; <i>Circus cyaneus</i> ; <i>Asio otus</i> ; <i>Tyto alba</i> ; <i>Asio flammeus</i> ; <i>Strix aluco</i> ; <i>Falco subbuteo</i> ; <i>Falco peregrinus</i>	35 cm	30 cm	35 cm
3	Common buzzard, Black kite, Red kite, Honey buzzard, Booted eagle, Red-breasted goose, Little egret, Goshawk, Marsh harrier	<i>Buteo buteo</i> ; <i>Milvus migrans</i> ; <i>Milvus milvus</i> ; <i>Pernis apivorus</i> ; <i>Hieraaetus pennatus</i> ; <i>Branta ruficollis</i> ; <i>Egretta garzetta</i> ; <i>Accipiter gentiles</i> ; <i>Circus aeruginosus</i>	40 cm	45 cm	40 cm
4	Lesser spotted eagle, Osprey, Egyptian vulture, Long-legged buzzard	<i>Aquila pomarina</i> ; <i>Pandion haliaetus</i> ; <i>Neophron percnopterus</i> ; <i>Buteo rufinus</i>	50 cm	45 cm	45 cm
5	Grey heron, Purple heron, White stork, Black stork, Great egret	<i>Ardea cinerea</i> ; <i>Ardea purpurea</i> ; <i>Ciconia ciconia</i> ; <i>Ciconia nigra</i> ; <i>Egreta alba</i>	65 cm	35 cm	65 cm
6	Short-toed eagle; Imperial eagle, Eagle owl	<i>Circaetus gallicus</i> ; <i>Aquila heliaca</i> ; <i>Bubo bubo</i>	60 cm	55 cm	55 cm
7	Golden eagle; Mute swan, Whooper swan, White pelican, Dalmatian pelican, Griffon vulture	<i>Aquila chrysaetos</i> ; <i>Cygnus olor</i> ; <i>Cygnus Cygnus</i> ; <i>Pelecanus onocrotalus</i> ; <i>Pelecanus crispus</i> , <i>Gyps fulvus</i>	60 cm	60 cm	75 cm

Note:

Birds in table above are grouped only on approximate body size. If the bird you have found is not in the list, please try to identify to which of the groups it belongs.

Mission

Green Balkans is a national non-profit organization of public benefit for the conservation, research and restoration of the biological diversity of Bulgaria and the Balkan Peninsula.

Institutional-administrative structure

United by the idea of protection and conservation of the Bulgarian nature, more than 4 000 citizens are members in Green Balkans. 280 active volunteers in 25 regional structures throughout the country support the activities of the Society. 18 staff members manage the programs of the Society through a head office in Plovdiv, as well as through regional offices in Sofia, Stara Zagora and Burgas.

Background

The organization was established in 1988 in response to one of the greatest environmental disasters during the totalitarian regime; the poisoning of tens of thousand birds as a result of a rodenticide campaign.

Green Balkans members and volunteers have successfully implemented 88 nature conservation projects and 560 actions, 80 of which are of national importance. The society has also implemented conservation and restoration activities along the Danube and Maritsa rivers, the Upper Thracian Lowlands, Yambol field, Western, Central and Eastern Rhodopes, Sakhar Mountains and the Black Sea Coastal Areas.

The Strategy and Programmes of the organization are built upon contemporary approaches and practical achievements in the conservation and management of biological diversity and on the principles of partnership.

Areas of Green Balkans work:

- Conservation, restoration and sustainable wetlands management
- Conservation and restoration of rare and threatened species and their habitats
- Enhancement and strengthening of the protected

areas network and support for the establishment of the National Environmental Network and NATURA 2000

- Support for the reform in Bulgarian nature conservation legislation and its approximation to European legislation
- Popularization and application of sustainable development principles and encouragement of the development of environmentally friendly economic activities
- Support for capacity building for biodiversity conservation and sustainable nature resource use;
- Public awareness for nature conservation and sustainable development
- Mobilizing youth participation in wildlife and environmental conservation
- Ex situ conservation. Green Balkans established the Wildlife Rehabilitation and Breeding Centre for rare species in Stara Zagora with the goal of conserving, restoring, breeding and reintroducing rare animals.